

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ  
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
ВНУТРІШНІХ СПРАВ

**Ходєєва Наталія Вадимівна**

УДК 347.121.2

**ПРАВО НА ІНФОРМАЦІЮ ПРО СТАН СВОГО ЗДОРОВ'Я:  
ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ**

Спеціальність 12.00.03 – цивільне право і цивільний процес;  
сімейне право; міжнародне приватне право

**АВТОРЕФЕРАТ**  
дисертації на здобуття наукового ступеня  
кандидата юридичних наук

Харків – 2017

*Дисертацією є рукопис.*

Робота виконана на кафедрі цивільного права та процесу факультету № 6 Харківського національного університету внутрішніх справ Міністерства внутрішніх справ України.

**Науковий керівник:**

доктор юридичних наук, професор  
**ШИШКА Роман Богданович**,  
Запорізький національний університет,  
професор кафедри цивільного права.

**Офіційні опоненти:**

доктор юридичних наук, професор  
**МІЧУРІН Євген Олександрович**,  
Харківський національний університет  
імені В. Н. Каразіна,  
професор кафедри цивільно-правових  
дисциплін юридичного факультету;

кандидат юридичних наук  
**КОЖЕВНИКОВА Вікторія Олександрівна**,  
Київський університет права Національної  
академії наук України,  
доцент кафедри галузевих правових наук.

Захист відбудеться 22 вересня 2017 р. о 10 годині на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 64.700.02 Харківського національного університету внутрішніх справ за адресою: 61080, м. Харків, просп. Л. Ландау, 27.

З дисертацією можна ознайомитися в бібліотеці Харківського національного університету внутрішніх справ за адресою: 61080, м. Харків, просп. Л. Ландау, 27.

Автореферат розісланий 21 серпня 2017 р.

**Вчений секретар**  
спеціалізованої вченої ради

**К. В. Коваленко**

## ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

**Актуальність теми** зумовлена тим, що в сучасному суспільстві в рамках ідеології постіндустріалізму виник якісно новий його вид – інформаційне суспільство як потреба часу. Його складові постійно вдосконалюються з урахуванням особливостей суспільного розвитку та спрямування глобального вектора сучасного соціуму. В цьому напрямі наразі формуються теоретичні аспекти для наступних змін під натиском прогресу, конкуренції нових теоретичних і прогностичних моделей майбутнього людства і, насамперед, загроз, зокрема для життя та здоров'я людини. У свою чергу, здійснення прав на життя та здоров'я людини значною мірою залежить від інформації про стан її здоров'я.

Термін «інформація» з філософської категорії перетворився на правову дійсність, а сама інформація стала специфічним товаром, необхідним для прийняття виважених рішень, ресурсом сучасності, об'єктом правовідносин.

У ст. 200 ЦК України такий об'єкт цивільних прав, як інформація, виписаний некоректно, що відбивається й на його різновидах, особливо варіативній інформації, яка постійно змінюється. Це стосується інформації про стан здоров'я людини, де простежується абсолютність (право фізичної особи) та відносність (право інших мати таку інформацію). Тут людина – джерело продукування такої інформації та водночас її споживач. Така інформація є пріоритетною серед інших її видів, оскільки стосується основних соціальних цінностей, що визначені ст. 3 Конституції України. Однак проблемним є розуміння такої інформації у відриві від інших видів інформації, завдяки яким і забезпечується право на здоров'я, право на медичну допомогу, право на таємницю про стан свого здоров'я.

Інтерес до дослідження обраної проблематики обумовлений також тим, що інформація в українській доктрині цивільного права, досліджується на сьогодні умовно в трьох іпостасях. Так, у ЦК України інформація визначається як окремий об'єкт цивільних прав (ст. 200 ЦК України); як об'єкт особистих немайнових прав фізичної особи – у Книзі другій ЦК України; як об'єкт, який характеризується ще й додатковим творчим елементом - у Книзі четвертій ЦК України. Інформація про стан свого здоров'я є різновидом інформації - конфіденційною інформацією про фізичну особу, а також об'єктом особистого немайнового права, що забезпечує природне існування фізичної особи, яке визначене ст. 285 ЦК України. Разом з тим, право на інформацію про стан свого здоров'я, передбачає: суб'єкта як першоволодільця права на інформацію про стан свого здоров'я; своїх учасників (продуцентів, володільців, користувачів, порушників); підстави та порядок його набуття і зміни, припинення тощо.

У юридичній науці окремі аспекти інформації як об'єкта цивільних прав та, зокрема, її різновиду – інформації про стан свого здоров'я – досліджувались у наукових працях таких вітчизняних учених, як: Ч. Н. Азімов, С. Б. Булеца, А. Б. Венгеров, А. А. Герц, Б. М. Гоголь,

А. Г. Дідук, О. С. Іоффе, А. В. Кодинець, В. О. Кожевникова, О. С. Костецька, О. О. Кот, О. В. Кохановська, Л. В. Красицька, О. О. Кулініч, Є. О. Мічурін, Є. В. Петров, О. О. Пунда, Г. О. Резнік, О. В. Синегубов, О. В. Сідей, С. О. Сліпченко, Р. О. Стефанчук, Р. Б. Шишка, С. В. Ясечко та ін. Однак в роботах вказаних фахівців відсутнє системне вивчення правової природи права на інформацію про стан свого здоров'я. Як наслідок залишаються не визначеними такі поняття як «інформація про стан свого здоров'я», «право фізичної особи на інформацію про стан свого здоров'я», що ускладнює визначення правомочностей, які складають зміст досліджуваного права та тягне за собою проблемні питання щодо визначення меж та обмежень, а також способів здійснення права на інформацію про стан свого здоров'я. Так на даний час існують певні колізії у законодавстві України щодо такої підстави виникнення суб'єктивного права на інформацію про стан свого здоров'я, як досягнення фізичною особою певного віку з якого вона матиме право на таку інформацію. Також законодавчо визначені не всі ознаки інформації про стан свого здоров'я, які є досить вагомими як для поняття «інформація про стан свого здоров'я» так і для здійснення права на таку інформацію. Саме тому нагальними до вирішення залишаються питання з'ясування правової природи права на інформацію про стан свого здоров'я, визначення його змісту, підстав виникнення, порядку здійснення та захисту.

**Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.** Дисертацію виконано відповідно до п.п. 2.2 та 2.3 Пріоритетних напрямів наукового забезпечення діяльності органів внутрішніх справ України на період 2015–2019 років, затверджених наказом МВС України від 16 березня 2015 р. № 275, та п.п. 2.1, 2.2 та 2.5 Пріоритетних напрямів наукових досліджень Харківського національного університету внутрішніх справ на період 2016–2019 років, схвалених Вченою радою Харківського національного університету внутрішніх справ 23 лютого 2016 р. (протокол № 2).

**Мета і задачі дослідження.** Основною метою дослідження є вироблення теоретичних положень щодо оптимізації регулювання відносин між суб'єктами права на інформацію про стан свого здоров'я з урахуванням специфічності інформації про стан здоров'я як об'єкта цивільних правовідносин, виокремлення його основних ознак та особливостей становлення і розвитку. Досягнення поставленої мети обумовило постановку та необхідність вирішення таких основних задач:

- виявити особливості інформації про стан свого здоров'я як об'єкта цивільних прав, його правовий режим;
- визначити поняття інформації про стан свого здоров'я, як об'єкта права на інформацію про стан свого здоров'я;
- встановити коло прав та обов'язків щодо інформації про стан свого здоров'я;
- уточнити ознаки права на інформацію про стан свого здоров'я;

- визначити поняття права на інформацію про стан свого здоров'я, його зміст та підстави виникнення;
- конкретизувати форми, способи та засоби здійснення права на інформацію про стан свого здоров'я;
- окреслити межі та обмеження здійснення права на інформацію про стан свого здоров'я;
- визначити цивільно-правові способи захисту права фізичної особи на інформацію про стан свого здоров'я;
- розробити пропозиції щодо можливих шляхів подальшого вдосконалення чинного законодавства України щодо інформації про стан свого здоров'я.

*Об'єктом дослідження* є цивільно-правові відносини, що забезпечують право на інформацію про стан свого здоров'я.

*Предметом дослідження* є право на інформацію про стан свого здоров'я: цивільно-правовий аспект.

**Методи дослідження.** Для досягнення поставленої мети, з урахуванням об'єкта та предмета дослідження, в роботі були використані загальнонаукові і спеціальні методи.

Шляхом застосування порівняльно-правового методу було досліджено закріплення права на інформацію про стан свого здоров'я в законодавстві України, а також в законодавстві інших держав з метою встановлення його недоліків та позитивних рис (підрозділ 1.3). З використанням методу індукції, аналізу, синтезу визначено поняття інформації про стан свого здоров'я як об'єкта суб'єктивного права (підрозділ 1.1); поняття права на інформацію про стан свого здоров'я (підрозділ 1.3). За допомогою дедуктивного методу, методу аналізу та синтезу визначено ознаки та зміст права на інформацію про стан свого здоров'я (підрозділ 1.3); способи здійснення права на інформацію про стан свого здоров'я та його захисту (підрозділи 2.1, 2.3); межі та обмеження здійснення права на інформацію про стан свого здоров'я (підрозділ 2.2). Системно-структурний метод був застосований для визначення місця права на інформацію про стан свого здоров'я в системі особистих немайнових прав, а також місця права на інформацію про стан свого здоров'я в системі цивільних інформаційних прав (підрозділи 1.1, 1.3).

Метод аналізу і узагальнення практики та синтезу, що використано для розроблення положень новизни та висновків, дозволив поєднати міжнародні та національні правові норми щодо забезпечення належного застосування норм права на інформацію про стан свого здоров'я як на законодавчому, так і на правозастосовному рівнях (підрозділи 2.1, 2.3).

Науково-теоретичне підґрунтя для виконання дисертації становлять праці фахівців у галузі цивільного права, загальної теорії держави і права, інших галузевих правових наук, у тому числі зарубіжних дослідників. Положення та висновки дисертації ґрунтуються на нормах Конституції України, Цивільного кодексу України, законодавчих і підзаконних нормативно-правових актів, які визначають здійснення та захист права на

інформацію про стан свого здоров'я. Інформаційною та емпіричною основою дослідження є узагальнення практичної діяльності, політико-правова публіцистика, довідкові видання, статистичні матеріали.

**Наукова новизна одержаних результатів** полягає, насамперед, у тому, що дисертація є одним із перших в українській науці цивільного права системним дослідженням права на інформацію про стан свого здоров'я як цивільного особистого немайнового права, яке забезпечує природне існування фізичної особи, особливостей його здійснення та захисту, в якому інформацію про стан свого здоров'я розглянуто не тільки як відомості про стан здоров'я, а й як повідомлення (результат дії) або систему повідомлень, що містять відомості про стан здоров'я. У результаті проведеного дослідження сформульовано низку нових наукових положень та висновків, запропонованих особисто здобувачем, зокрема:

*вперше:*

- доведено, що інформація про стан свого здоров'я як об'єкт права (результат дії) не може існувати поза її носієм. Тому об'єктом правового регулювання є сама інформація як повідомлення (дія), що містить відомості та інформаційні ресурси, інформаційні системи, технології та засоби їх забезпечення як форму її існування, де кожен з них має свій правовий режим;

- запропоновано авторське визначення поняття інформації про стан свого здоров'я як об'єкта права, закріпленого ст. 285 ЦК України. Інформація про стан свого здоров'я – це обмежені в доступі конфіденційні, повні, достовірні, своєчасні та доступні для пізнання повідомлення про здоров'я фізичної особи, що виражені усно та (або) письмово чи в електронній формі, або система повідомлень, які містять відомості про події та явища, що мали або мають місце у житті людини та вплинули чи впливають на її фізичний, психічний стан здоров'я, як комплекс формалізованих якісних та кількісних медичних показників;

- доведено необхідність доповнення інформації ознакою захищеності, що надає додаткові гарантії володільцям такого права, та варіативними ознаками (своєчасність і доступність), де: захищеність – право володільця звертатися за захистом і отримати його в установленому законом порядку та в установлені строки; своєчасність – право фізичної особи на отримання інформації про стан свого здоров'я у строк, що забезпечує їй можливість її оцінки, формування на її основі тієї чи іншої поведінки (прийняття за певних умов конкретного рішення); доступність – право фізичної особи на отримання інформації про стан свого здоров'я у зрозумілих для неї формі та вигляді (доступна для пізнання та розуміння);

- обґрунтовано, що фізична особа має право не бути інформованою про стан свого здоров'я, виходячи з того, що отримання такої інформації може призвести до істотного погіршення стану її здоров'я;

- розроблено поняття «продуценти інформації про стан здоров'я» – лікарі – носії прав на інформацію про стан здоров'я, які мають право вносити

та посвідчувати отримані ними відомості про стан здоров'я в медичну книжку чи інший документ;

*удосконалено:*

– поняття «право на інформацію про стан свого здоров'я» як можливості фізичної особи збирати (шукати та одержувати), використовувати, поширювати, зберігати та захищати повідомлення про стан свого здоров'я, що виражені усно та (або) письмово чи в електронній формі, або систему повідомлень, які містять відомості про події та явища, що мали або мають місце у житті людини та вплинули чи впливають на її фізичний, психічний стан здоров'я, як комплекс формалізованих якісних та кількісних медичних показників, а також вимагати вчинення певних дій з боку інших осіб;

– твердження про те, що право на інформацію про стан свого здоров'я як відносно самостійний темпорально динамічний об'єкт тісно пов'язане з іншими видами інформації, зокрема про фактори, що впливають на стан здоров'я, де є свої джерела (сама людина), продуценти (лікарі), їх володільці (фізична особа, батьки (усиновлювачі), опікун, піклувальник), користувачі (лікуючі лікарі), інші особи та органи, які повинні утримуватися від порушення прав володільців такої інформації;

– положення, що право на інформацію про стан свого здоров'я є суб'єктивним абсолютним правом людини, що може бути обмежене для забезпечення життя та здоров'я самої людини; щодо недієздатних осіб та малолітніх осіб; для забезпечення прав та інтересів інших членів суспільства; збереження національної та громадської безпеки; встановлення істини у кримінальних, адміністративних та цивільних справах; отримання певних дозволів; поширення суспільно необхідної інформації; як обмеження прав засуджених;

– положення щодо необхідності закріплення в ст. 285 ЦК України певних вимог щодо надання інформації про стан здоров'я дитини або підопічного: у разі невстановлення над ним опіки або піклування (не призначено опікуна чи піклувальника), або у разі нездійснення або ж здійснення неналежним чином батьками (усиновлювачами, опікунами, піклувальниками) піклування про здоров'я дитини або підопічного;

– визначення інформації про стан свого здоров'я: об'єктивної – підтвердженої клінічними обстеженнями та документованої в установленій формі (медичній книжці, діагнозі) та суб'єктивної – сформованої за зовнішніми ознаками та відчуттями самої людини як вірогідної;

*дістали подальшого розвитку:*

– положення щодо інформації про стан здоров'я як такої, що набувається у формі діагнозу – медичного висновку про патологічний стан здоров'я обстежуваного, зокрема про наявне захворювання (травму), що виражена у термінах, які визначені Міжнародною класифікацією хвороб та причин смерті (МКХ-10);

- положення щодо виокремлення кола суб'єктів, яким належить похідне право на інформацію про стан здоров'я фізичної особи, що здійснюється у зв'язку з професійною діяльністю (наприклад, адвокати), при виконанні своїх повноважень, визначених законом (Міністерство оборони України, СБУ тощо), роботодавцем при прийнятті працівників для виконання ними певних видів діяльності;

- положення щодо здійснення права фізичної особи на інформацію про стан свого здоров'я, яке вона може реалізувати з досягненням 14 років, з метою виключення існуючих колізій у чинному законодавстві України;

- положення про те, що цивільно-правова відповідальність за неправомірне збирання, зберігання та поширення інформації про стан здоров'я іншої людини, крім загальних ознак і підстав, характеризується тим, що: 1) безпосередньо презюмується загальними нормами актів цивільного законодавства; 2) заснована на конструкції генерального делікту; 3) залежить від способу, форми та наслідків порушення прав на інформацію про стан свого здоров'я; 4) спрямована на підвищення відповідальності продуцентів та володільців прав на інформацію про стан свого здоров'я та гарантій прав фізичних осіб на належну медичну допомогу; 5) гарантує та забезпечує права на інформацію про стан свого здоров'я; 6) спонукає до належного виконання припису закону можливістю застосування негативних наслідків (відшкодування збитків та компенсацію моральної шкоди); 7) синхронізована з особливостями провадження у справах про захист прав на інформацію про стан свого здоров'я.

**Практичне значення одержаних результатів** полягає в тому, що вони є внеском до теорії особистих немайнових прав, зокрема права на інформацію про стан свого здоров'я, і можуть бути використані у:

- нормотворчій діяльності – для внесення змін та доповнень до ЦК України та інших законодавчих актів у сфері особистих прав;

- правозастосовній діяльності – з метою вироблення загальних рекомендацій щодо застосування правових норм, які закріплюють право на інформацію про стан свого здоров'я, удосконалення діяльності органів та посадових осіб, на яких покладений обов'язок захисту та охорони права на інформацію про стан свого здоров'я;

- навчальному процесі – під час удосконалення навчально-методичного забезпечення (підручників, навчальних посібників тощо) і викладання навчальної дисципліни «Цивільне право» та спецкурсів «Права людини», «Особисті немайнові права»;

- науково-дослідній діяльності – в ході подальшого розвитку дослідження права на інформацію про стан свого здоров'я, механізму його здійснення та захисту, особливостей та специфіки його здійснення окремими суб'єктами.

**Апробація результатів дисертації.** Основні положення дисертації доповідалися на міжнародних науково-практичних конференціях та круглих столах: «Проблеми цивільного права та процесу» (Харків, 2013),

«Пріоритетні завдання та стратегії розвитку юриспруденції у світовій науці» (Сладковічево, Словацька Республіка, 2016), «Юридичні особи публічного права: участь у цивільному обороті» (Київ, 2016), «Проблеми вдосконалення приватноправових механізмів набуття, передачі, здійснення та захисту суб'єктивних цивільних прав» (Харків, 2016), «Актуальні проблеми приватного права: договір як правова форма регулювання приватних відносин» (Харків, 2017).

**Публікації.** Основні теоретичні положення та висновки дисертації знайшли відображення в 11 публікаціях, п'ять із яких опубліковано в наукових фахових виданнях, одна стаття – у фаховому виданні іноземної держави, а також у п'яти тезах доповідей на науково-практичних конференціях та круглих столах.

**Структура дисертації** обумовлена метою та задачами і складається з анотації, переліку умовних позначень, вступу, двох розділів, що об'єднують сім підрозділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг дисертації становить 218 сторінок, з них основного тексту – 174 сторінки. Список використаних джерел складається із 240 найменувань і займає 22 сторінки. Додатки налічують 10 сторінок.

## **ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ**

У **Вступі** обґрунтовано актуальність теми дослідження, визначено мету, задачі, методи, об'єкт і предмет дослідження, його методологічну, теоретичну та емпіричну базу, вказано на зв'язок роботи з державними програмами, сформульовано основні теоретичні положення, що обумовлюють наукову новизну, теоретичне і практичне значення результатів дослідження, окреслено конкретні форми їх апробації та впровадження в навчальний процес і практичну діяльність.

**Розділ 1 «Загальна характеристика права на інформацію про стан свого здоров'я»** складається з чотирьох підрозділів.

У *підрозділі 1.1 «Об'єкт права на інформацію про стан свого здоров'я»* встановлено, що інформація про стан свого здоров'я (результат дії) є нематеріальним благом, що включає в себе відомості про сукупність певних фактів (процесів, подій, явищ, дій), які відбулися або ж відбуваються у житті людини саме в теперішній момент часу відокремлено від інших фактів, та вплинули або впливають на стан її здоров'я, а також спрямовані на підтримання існування фізичної особи саме як біологічної, тобто на забезпечення її природного існування.

Наголошено, що інформація про стан свого здоров'я як об'єкт права тісно пов'язана з іншими видами інформації, а по суті є результатом дій щодо її збирання (одержання, пошуку). Вона не може існувати окремо від свого носія, тому об'єктом правового регулювання є сама інформація як повідомлення та інформаційні ресурси, інформаційні системи, технології та засоби їх забезпечення як форма її існування.

Зроблено висновок про те, що інформація про стан свого здоров'я має відповідати таким основним ознакам, як повнота, достовірність, своєчасність, доступність, захищеність. Але відповідно до законодавства України не всі основні ознаки інформації про стан свого здоров'я враховані в нормотворчій діяльності. Тому запропоновано доповнити її ознакою захищеності, що дещо ускладнить право на неї, але надасть додаткові гарантії його володільцям, а також такими варіативними ознаками, як своєчасність та доступність. Доведено, що інформація про стан свого здоров'я темпорально обумовлена і зазнає змін.

Зазначено, що інформація про стан свого здоров'я як об'єктивна підтверджується клінічними обстеженнями та документується в установленій формі (медичній книжці, діагнозі), а як суб'єктивна – сформована за певними зовнішніми ознаками, формалізованими медичними показниками (шкалами), та почуттями безпосередньо самої людини. Встановлено, що в результаті обробки (застосування лікарями знань у галузі медицини) інформація про стан здоров'я набуває форми діагнозу – медичного висновку про патологічний стан здоров'я обстежуваного, про наявне захворювання (травму), чи про причину смерті, що виражені у термінах, передбачених МКХ-10.

Визначено, що об'єктом права на інформацію про стан свого здоров'я є саме інформація про стан свого здоров'я, що є обмеженими в доступі конфіденційними, повними, достовірними, своєчасними та доступними для пізнання повідомленнями про здоров'я фізичної особи, що виражені усно та (або) письмово чи в електронній формі, або системою повідомлень, які містять відомості про події та явища, що мали або мають місце у житті людини та вплинули чи впливають на її фізичний, психічний стан здоров'я, як комплекс формалізованих якісних та кількісних медичних показників.

У підрозділі 1.2 «Суб'єкти права на інформацію про стан свого здоров'я» досліджено, що виключне право на інформацію про стан свого здоров'я належить безпосередньо фізичній особі, яка є власником даної інформації, однак виокремлено коло суб'єктів, яким належить похідне право на інформацію про стан здоров'я фізичної особи, що здійснюється у зв'язку з професійною діяльністю (наприклад, адвокати), при виконанні своїх повноважень, визначених законом (Міністерство оборони України, СБУ тощо), роботодавцем при прийнятті працівників для виконання певних видів діяльності.

Визначено, що продуцентами інформації про стан здоров'я є лікарі, які мають право вносити та посвідчувати отримані ними відомості про стан здоров'я в медичну книжку чи інший документ та є носіями прав на інформацію про стан здоров'я. За правовим становищем учасників цивільних відносин визначено певні їх рівні: загальний рівень – як фізичної особи взагалі; фаховий рівень – як лікаря та осіб, що надають лікарську допомогу, а також як лікувального закладу; індивідуальний рівень – як конкретної фізичної особи, її представників; спеціальний – як рівень роботодавця при

прийнятті працівників на посади, обіймання яких потребує повідомлення інформації про стан здоров'я; публічний рівень – як органів держави (Міністерства оборони України, МВС України, СБУ та ін.) під час прийняття на службу та її проходження.

У підрозділі 1.3 *«Поняття і зміст права на інформацію про стан свого здоров'я»* визначено перелік ознак, що притаманні праву на інформацію про стан свого здоров'я, а саме: природний характер походження; належність конкретній фізичній особі (абсолютне право); можливість здійснення не лише фізичною особою, якій належить виключне право, а й батьками (усиновлювачами), опікунами, піклувальниками; виникнення на підставах (певних юридичних фактів), передбачених законом, але не безпосередньо із самого закону; тісний зв'язок з медичною сферою; цілеспрямованість на задоволення фізичних (біологічних), духовних потреб людини; дотримання меж здійснення такого права і його використання, а також її захист.

Визначено поняття «право на інформацію про стан свого здоров'я» як можливості фізичної особи збирати (шукати та одержувати), використовувати, поширювати, зберігати та захищати повідомлення про стан свого здоров'я, що виражені усно та (або) письмово чи в електронній формі, або систему повідомлень, які містять відомості про події та явища, що мали або мають місце у житті людини та вплинули чи впливають на її фізичний, психічний стан здоров'я як комплекс формалізованих якісних і кількісних медичних показників, а також вимагати вчинення певних дій з боку інших осіб.

Зазначено, що можливість використання інформації про стан свого здоров'я забезпечена законом та спрямована на збереження та покращення здоров'я. У свою чергу, використання інформації про стан свого здоров'я має бути кваліфіковане (згідно з приписами лікаря). Щодо поширення інформації про стан свого здоров'я вказано, що її поширення припустиме лише у випадку, коли це не суперечить праву на таємницю про стан здоров'я і спрямовано на охорону більш важливих цінностей.

Змістом права на інформацію про стан свого здоров'я є правомочності (захищені законом можливості) фізичної особи збирати (шукати та одержувати), використовувати, поширювати, зберігати та захищати інформацію про стан свого здоров'я, а також вимагати вчинення певних дій з боку інших осіб щодо такої інформації.

У підрозділі 1.4 *«Підстави виникнення права на інформацію про стан свого здоров'я»* визначено, що встановити виникнення права на інформацію про стан свого здоров'я можливо шляхом визначення виникнення права на життя й права на інформацію, і в системі інших прав, які забезпечують здоров'я та довголіття. Це може стати концептом побудови законодавства, а на ранніх етапах формування культури здоров'я – для побудови курсу «Валеологія».

Зроблено висновок, що з моменту народження у фізичної особи виникає лише здатність мати право на інформацію про стан свого здоров'я, а саме

суб'єктивне право на інформацію про стан свого здоров'я виникає після настання певного юридичного факту – досягнення фізичною особою повноліття. Відзначено, що підставою виникнення правовідносин (прав та обов'язків) визнано певні юридичні факти: дії та події, а також юридичні склади, що, власне, притаманно інформації про стан свого здоров'я.

Зазначено, що не лише «досягнення фізичною особою певного віку» породжує особисті немайнові правовідносини з приводу інформації про стан свого здоров'я, а і юридичні дії, а саме такий правомірний юридичний вчинок, як звернення фізичної особи до медичних закладів за медичною допомогою, проходження обстеження та лікування.

**Розділ 2 «Здійснення та захист права на інформацію про стан свого здоров'я»** складається з трьох підрозділів.

У підрозділі 2.1 *«Загальні положення про здійснення права на інформацію про стан свого здоров'я»* встановлено, що під поняттям «здійснення права на інформацію про стан свого здоров'я» слід розуміти всі можливі форми поведінки суб'єкта такого права (як активні, так і пасивні), які спрямовані на реалізацію (безпосередню та правозастосовну) окремих повноважень, а саме: збирати (звертатись за медичною допомогою та фіксувати наслідки і причини звернення; ознайомлюватися з нею і вимагати відповідних пояснень; збирати самостійно); спростовувати в разі сумнівів; використовувати для покращення свого здоров'я та при здійсненні інших прав, де така інформація є складовою; поширювати шляхом надання в необхідному обсязі іншим; зберігати та охороняти інформацію щодо стану свого здоров'я; захищати носії такої інформації від протиправного ознайомлення, використання та поширення. Передбачається здійснення даного права цілком чи частково, але у визначеній законодавством формі. Запропоновано розширити можливості фізичних осіб, зазначених у ст. 285 ЦК України, які збирають інформацію про стан здоров'я, можливістю копіювати медичні документи, надані їм для ознайомлення.

З метою виключення існуючих колізій у законодавстві України запропоновано надати право фізичній особі отримувати інформацію про стан свого здоров'я та ознайомлюватись із відповідними медичними документами, що стосуються її здоров'я, з 14 років. Доведено, що фізична особа має право не бути інформованою про стан свого здоров'я виходячи з того, що отримання такої інформації може призвести до погіршення стану її здоров'я.

Зазначено про необхідність закріплення в ст. 285 ЦК України певних вимог щодо надання інформації про стан здоров'я дитини або підопічного у разі невстановлення над дитиною або підопічним опіки або піклування (не призначено опікуна чи піклувальника) – за закладом, у якому вона перебуває, а в разі нездійснення або ж здійснення неналежним чином батьками (усиновлювачами, опікунами, піклувальниками) піклування про здоров'я дитини – за медичними закладами, соціальними службами, працівниками поліції та освіти, у полі зору яких перебувають діти або підопічні, з подальшим повідомленням до органів опіки та піклування.

У підрозділі 2.2 «Межі та обмеження здійснення права на інформацію про стан свого здоров'я» встановлено, що всі фізичні особи при здійсненні права на інформацію про стан свого здоров'я рівні у своїх правах, їм надано рівну можливість для здійснення своїх прав, а межі права, у свою чергу, не виключають окремі їх правомочності, а лише стримують у здійсненні досліджуваного права за певними ознаками.

Зроблено висновок, що межі здійснення права на інформацію про стан свого здоров'я можуть установлюватись у договорі, але у цьому випадку може йтися про індивідуальні межі здійснення даного права, загальні ж межі права на інформацію про стан свого здоров'я встановлені нормами чинного законодавства України.

Обмеження здійснення права на інформацію про стан свого здоров'я може бути застосовано для забезпечення життя та здоров'я самої людини; щодо недієздатних осіб та малолітніх осіб; щодо особи, яка вступає у шлюб; для забезпечення прав та інтересів інших членів суспільства; збереження національної та громадської безпеки; встановлення істини у кримінальних, адміністративних та цивільних справах; отримання певних дозволів; поширення суспільно необхідної інформації; як обмеження прав засуджених.

У підрозділі 2.3 «Захист права на інформацію про стан свого здоров'я» встановлено, що правовий захист не може обмежуватись лише можливістю застосування юридично закріплених механізмів захисту. Особа сама наділена правом обирати певні способи захисту відповідно до самого порушення та його наслідків або взагалі відмовитися від застосування засобів захисту. Захист права на інформацію про стан свого здоров'я – це правомірна реакція на порушення фізичними, юридичними особами, а також суспільством і державою, шляхом його невизнання або ж оспорування права на інформацію про стан свого здоров'я з метою припинення порушення, поновлення чи визнання зазначеного права, або ж компенсації завданої шкоди правомочній особі.

З'ясовано, що захист права на інформацію про стан свого здоров'я може відбуватися як у юрисдикційній, так і в неюрисдикційній формі, у свою чергу, способи захисту права на інформацію про стан свого здоров'я можна поділити на загальні – ті, що можуть бути застосовані для захисту будь-якого суб'єктивного права, та спеціальні – ті, які застосовуються лише для захисту інформаційних немайнових прав. Разом з тим форми, засоби та способи захисту права на інформацію про стан свого здоров'я мають бути синхронізовані з видом, характером і наслідками порушених прав.

Ураховуючи той факт, що зазначене немайнове право не завжди може бути надійно захищене загальними способами захисту цивільних прав, обґрунтовано можливість застосування спеціальних способів захисту, які передбачені ЦК України (поновлення порушеного особистого немайнового права, спростування недостовірної інформації, заборона поширення інформації, якою порушуються особисті немайнові права тощо).

Розроблено пропозиції щодо вдосконалення законодавства стосовно правового регулювання, здійснення та захисту права на інформацію про стан свого здоров'я.

## ВИСНОВКИ

У дисертації наведено теоретичне узагальнення і нове вирішення наукового завдання щодо здійснення аналізу права на інформацію про стан свого здоров'я, виявлення особливостей інформації про стан свого здоров'я як об'єкта цивільних прав, його правового режиму, визначення змісту та поняття даного права, дослідження та вдосконалення правових засад здійснення та цивільно-правового захисту права на інформацію про стан свого здоров'я. У результаті проведеного дослідження сформульовано ряд положень та висновків, спрямованих на досягнення поставленої мети.

1. Встановлено, що інформація про стан свого здоров'я (результат дії) є нематеріальним благом, що забезпечує природне існування фізичної особи, включає в себе відомості про сукупність певних фактів (процесів, подій, явищ, дій), які відбулися (відбуваються) у житті людини саме в теперішній момент часу, відокремлено (автономно) від будь-яких інших фактів, та вплинули (впливають) на стан здоров'я, та не може існувати поза її носієм.

2. З'ясовано, що інформація про стан свого здоров'я може формуватися як за зовнішніми ознаками та почуттями самої людини, так і за результатами клінічних обстежень, які повинні бути документовані в установленій формі (медичній книжці, діагнозі). У свою чергу, діагноз є медичним висновком про патологічний стан здоров'я певної фізичної особи, що виражений у певних термінах, які визначені Міжнародною класифікацією хвороб та причин смерті.

3. Зауважено, що, відповідно до законодавства України, не всі основні ознаки, яким має відповідати інформація про стан свого здоров'я, враховані в нормотворчій діяльності. Визначено, що інформація про стан свого здоров'я має відповідати таким основним ознакам: повнота, достовірність, своєчасність, доступність, захищеність. Висунуто тезу про необхідність доповнення інформації про стан свого здоров'я ознакою захищеності (що дещо ускладнить право на неї, але надасть додаткових гарантій володільцям такого права), а також такими варіативними ознаками, як своєчасність та доступність.

4. Запропоновано під здоров'ям розуміти комплекс якісних та кількісних медичних показників, на які впливають такі чинники, як спосіб життя; стан навколишнього середовища; спадковість; доступність та якість медичної допомоги тощо. Однак ці показники формалізовані, тобто отримані шляхом певних вимірювань, результати яких знаходять своє відображення за допомогою певних шкал (як медичних приладів, так і шкал порушень певних функцій організму або його систем).

5. Встановлено, що під інформацією про стан свого здоров'я слід розуміти обмежені в доступі конфіденційні, повні, достовірні, своєчасні та доступні для пізнання повідомлення про здоров'я фізичної особи, що виражені усно та (або) письмово чи в електронній формі, або систему повідомлень, які містять відомості про події та явища, що мали або мають місце у житті людини та вплинули чи впливають на її фізичний та психічний стан здоров'я, як комплекс формалізованих якісних та кількісних медичних показників. У свою чергу, в разі вираження інформації про стан свого здоров'я в електронній формі вона відображається на електронному носії інформації, яким є електронний документ, який містить інформацію про стан здоров'я у вигляді електронних даних, включаючи обов'язкові реквізити документа.

6. Доведено, що саме фізична особа є основоположним суб'єктом, який має виключне право на інформацію про стан свого здоров'я, всі ж інші суб'єкти мають похідне від цього право, що здійснюється у зв'язку з професійною діяльністю (наприклад, адвокати), при виконанні своїх повноважень, визначених законом (Міністерство оборони України, МВС України, СБУ тощо), роботодавцем при прийнятті працівників для виконання певних видів діяльності.

7. З'ясовано, що в процесі розгляду правового становища учасників цивільних відносин, які виникають з приводу інформації про стан свого здоров'я, можливо визначити певні їх рівні: загальний рівень – як фізичної особи взагалі; фаховий рівень – як лікаря та осіб, що надають лікарську допомогу, як лікувального закладу; індивідуальний рівень – як конкретної фізичної особи, її представників; спеціальний рівень – як рівень роботодавця при прийнятті працівників на посади, обіймання яких потребує повідомлення інформації про стан здоров'я; публічний рівень – як органів держави (Міністерства оборони України, МВС України, СБУ та інші) під час прийняття на службу та її проходження. У свою чергу, саме лікарі, які є носіями прав на інформацію про стан здоров'я та мають право вносити й посвідчувати отримані ними відомості про стан здоров'я в медичну книжку чи інший документ, є продуцентами інформації про стан здоров'я фізичної особи.

8. З'ясовано, що право на інформацію про стан свого здоров'я є відносно самостійним темпорально динамічним об'єктом, який тісно пов'язаний з іншими видами інформації, зокрема про фактори, що впливають на стан здоров'я, і являє собою можливості фізичної особи збирати (шукати та одержувати), використовувати, поширювати, зберігати та захищати повідомлення про стан свого здоров'я, що виражені усно та (або) письмово чи в електронній формі, або систему повідомлень, які містять відомості про події та явища, що мали або мають місце у житті людини та вплинули чи впливають на її фізичний, психічний стан здоров'я, як комплекс формалізованих якісних та кількісних медичних показників, а також вимагати вчинення певних дій з боку інших осіб. Під використанням інформації про

стан свого здоров'я слід розуміти забезпечену законом можливість діяти для збереження та покращення здоров'я.

9. Визначено, що не лише досягнення фізичною особою певного віку породжує особисті немайнові правовідносини з приводу інформації про стан свого здоров'я, а й юридичні дії, а саме такий правомірний юридичний вчинок, як звернення фізичної особи до медичних закладів за медичною допомогою, проходження обстеження та лікування.

10. Наголошено, що здійснення права на інформацію про стан свого здоров'я є поліаспектним і залежить від самого володільця такого права, лікарів та лікувальних закладів, а не лише від отримання такої інформації. Під здійсненням такого права слід розуміти всі можливі форми поведінки його суб'єкта (як активні, так і пасивні), які спрямовані на реалізацію (безпосередню та правозастосовну) окремих повноважень, а саме: збирати (звертатись за медичною допомогою та фіксувати наслідки і причини звернення; ознайомлюватися з нею і вимагати відповідних пояснень; збирати самотійно); спростовувати в разі сумнівів; використовувати для покращення свого здоров'я та при здійсненні інших прав, де така інформація є складовою; поширювати шляхом надання в необхідному обсязі іншим; зберігати та охороняти інформацію щодо стану свого здоров'я; захищати носії такої інформації від протиправного ознайомлення, використання та поширення.

11. Обґрунтовано положення, що фізична особа має право відмовитися від інформації про стан свого здоров'я, зважаючи на проголошення поваги та бажання особи не бути поінформованою Конвенцією про захист прав і гідності людини щодо застосування біології та медицини.

12. Запропоновано, з метою виключення існуючих колізій у чинному законодавстві України, закріпити в ст. 285 ЦК України вимогу щодо надання інформації про стан свого здоров'я та можливість ознайомлення з відповідними медичними документами, що стосуються цього стану, за фізичною особою, яка досягла 14 років. А також закріплення у ст. 285 ЦК України певних вимог щодо надання інформації про стан здоров'я дитини або підопічного у разі невстановлення над дитиною або підопічним опіки або піклування (не призначено опікуна чи піклувальника) – за закладом, у якому вона перебуває, а в разі нездійснення або ж здійснення неналежним чином батьками (усиновлювачами, опікунами, піклувальниками) піклування про здоров'я дитини або підопічного – за медичними закладами, соціальними службами, працівниками поліції та освіти, у полі зору яких перебувають діти або підопічні, з подальшим повідомленням до органів опіки та піклування.

13. З'ясовано, що межі здійснення права на інформацію про стан свого здоров'я зумовлені технічними (обладнання та механізми), соціальними і правовими засобами, під якими слід розуміти встановлені законодавством, актами цивільного законодавства і договором рамки можливостей фізичної особи щодо збирання, використання, зберігання, поширення та захисту інформації про стан свого здоров'я, які визначаються змістом цього права.

14. Встановлено, що обмеження здійснення права на інформацію про стан свого здоров'я може бути здійснено: для забезпечення життя та здоров'я самої людини; щодо недієздатних осіб та малолітніх осіб; щодо особи, яка вступає у шлюб; для забезпечення прав та інтересів інших членів суспільства; збереження національної та громадської безпеки; встановлення істини у кримінальних, адміністративних та цивільних справах; отримання певних дозволів; поширення суспільно необхідної інформації; як обмеження прав засуджених.

15. З'ясовано, що захист права на інформацію про стан свого здоров'я може відбуватися як у юрисдикційній, так і в неюрисдикційній формі. У свою чергу, способи захисту цього права можна поділити на загальні – ті, що можуть бути застосовані для захисту будь-якого суб'єктивного права, та спеціальні – ті, які застосовуються лише для захисту інформаційних немайнових прав.

16. Встановлено, що цивільно-правова відповідальність за неправомірне збирання, використання, зберігання та поширення інформації про стан здоров'я іншої людини характеризується тим, що: безпосередньо презюмується загальними нормами актів цивільного законодавства; заснована на конструкції генерального делікту; залежить від способу, форми та наслідків порушення прав на інформацію про стан свого здоров'я; спрямована на підвищення відповідальності продуцентів і володільців прав на інформацію про стан свого здоров'я та гарантій прав фізичних осіб на належну медичну допомогу; гарантує та забезпечує права на інформацію про стан свого здоров'я; спонукає до належного виконання припису закону можливістю застосування негативних наслідків (відшкодування збитків та компенсацію моральної шкоди); синхронізована з особливостями провадження у справах про захист прав на інформацію про стан свого здоров'я.

17. Зазначено, що термін «компенсація моральної шкоди» відображає характер правовідносин та юридичну природу моральної шкоди як такої, яка не була притаманна потерпілому, а виникла внаслідок порушення прав на інформацію про стан свого здоров'я і підлягає матеріальному загладжуванню вини та відновленню психічного стану за рахунок позитивних емоцій від отриманої компенсації.

### **СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ:**

1. Khodeeva N. Issues in the definition of individuals as subjects of the right to information about their health / N. Khodeeva // *Legea si Viata*. – 2016. – № 12. – С. 115–118.

2. Ходєєва Н. В. Юридичні особи як суб'єкти права на інформацію про стан свого здоров'я / Н. В. Ходєєва // *Право і суспільство*. – 2016. – № 6. – С. 48–54.

3. Ходєєва Н. В. Фізичні особи як суб'єкти права на інформацію про стан свого здоров'я / Н. В. Ходєєва // Підприємництво, господарство і право. – 2016. – № 11. – С. 48–52.
4. Ходєєва Н. В. Межі здійснення права на інформацію про стан свого здоров'я / Н. В. Ходєєва // Право і суспільство. – 2017. – № 2. – С. 45–51.
5. Ходєєва Н. В. Методологія дослідження права на інформацію про стан свого здоров'я / Н. В. Ходєєва // Форум права. – 2017. – № 2. – С. 136–143 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/FP\\_index\\_2017\\_2\\_23.pdf](http://nbuv.gov.ua/UJRN/FP_index_2017_2_23.pdf).
6. Ходєєва Н. В. Обмеження здійснення права на інформацію про стан свого здоров'я / Н. В. Ходєєва // Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. Спецвип. – 2017. – № 2. – С. 77–81.
7. Ходєєва Н. В. Класифікація інформації у доктрині права / Н. В. Ходєєва // Проблеми цивільного права і процесу : матеріали наук.-практ. конф., присвяч. світлій пам'яті О. А. Пушкіна (25 трав. 2013 р.). – Х. : ХНУВС, 2013. – С. 379–381.
8. Ходєєва Н. В. Пріоритетні напрямки досліджень у визначенні суб'єктів права на інформацію про стан свого здоров'я / Н. В. Ходєєва // Пріоритетні завдання та стратегії розвитку юриспруденції у світовій науці : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (м. Сладковічево, Словацька Республіка, 28 – 29 жовт. 2016 р.). – Vysoká škola Danubius, 2016. – С. 81–84.
9. Ходєєва Н. В. Особливості укладання цивільно-правового договору на оплатне надання медичних послуг закладами охорони здоров'я / Н. В. Ходєєва // Юридичні особи публічного права : участь у цивільному обороті (Матвєєвські цивілістичні читання) : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (м. Біла Церква, 8 листоп. 2016 р.). – К., 2016. – С. 121–124.
10. Ходєєва Н. В. Здійснення права на інформацію про стан свого здоров'я під час використання репродуктивних технологій / Н. В. Ходєєва // Проблеми вдосконалення приватноправових механізмів набуття, передачі, здійснення та захисту суб'єктивних цивільних прав : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 16 груд. 2016 р.). – Х., 2016. – С. 249–254.
11. Ходєєва Н. В. Інформація про стан свого здоров'я в договорі страхування / Н. В. Ходєєва // Актуальні проблеми приватного права: договір як правова форма регулювання приватних відносин : матеріали наук.-практ. конф., присвяч. 95-й річниці з дня народження д-ра юрид. наук, проф., чл.-кор. АН УРСР В. П. Маслова (м. Харків, 17 лют. 2017 р.). – Х. : Право, 2017. – С. 283–286.

## АНОТАЦІЯ

**Ходєєва Н. В. Право на інформацію про стан свого здоров'я: цивільно-правовий аспект.** – *На правах рукопису.*

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.03 – цивільне право і цивільний процес; сімейне право;

міжнародне приватне право. – Харківський національний університет внутрішніх справ. – Харків, 2017.

Роботу присвячено приватноправовому дослідженню права на інформацію про стан свого здоров'я з урахуванням останніх змін у матеріальному праві, доктрини інформації як об'єкта прав взагалі та права на інформацію про стан свого здоров'я.

Наведено авторське визначення поняття «інформація про стан свого здоров'я», розроблено поняття «продуценти інформації про стан здоров'я». Досліджено об'єкт права на інформацію про стан свого здоров'я з акцентом на саму інформацію та право на неї, виявлено специфіку суб'єктивного складу права на інформацію про стан свого здоров'я; деталізовано поняття і зміст права на інформацію про стан свого здоров'я, а також підстави його виникнення. Визначено загальні положення про здійснення таких прав, з'ясовано межі та обмеження при їх здійсненні, форми, засоби та способи захисту права на таку інформацію.

**Ключові слова:** інформація, таємниця, суб'єктивне право, право на інформацію про стан свого здоров'я, продуценти інформації про стан здоров'я, здійснення права, межі здійснення права, цивільно-правова відповідальність.

## АННОТАЦІЯ

**Ходеева Н. В. Право на інформацію о состоянии своего здоровья: гражданско-правовой аспект. – На правах рукописи.**

Диссертация на соискание ученой степени кандидата юридических наук по специальности 12.00.03 – гражданское право и гражданский процесс; семейное право; международное частное право. – Харьковский национальный университет внутренних дел. – Харьков, 2017.

Работа посвящена частноправовому исследованию права на информацию о состоянии своего здоровья с учетом последних изменений в материальном праве, доктрины информации как объекта прав вообще и права на информацию о состоянии своего здоровья. Приведены авторские определения понятий «информация о состоянии своего здоровья», «продуценты информации о состоянии здоровья».

Установлено, что информация о состоянии своего здоровья (результат действия) является нематериальным благом, обеспечивает естественное существование физического лица, включает в себя сведения о совокупности определенных фактов (процессов, событий, явлений, действий), которые состоялись (происходят) в жизни человека именно в настоящий момент времени, отдельно (автономно) от любых других фактов, и повлияли (влияют) на состояние здоровья, и не может существовать вне ее носителя.

На основании проведенного анализа правовых понятий, предлагаемых учеными и законодательством национального и международного уровня, предложено понятие «право на информацию о состоянии своего здоровья», под которым следует понимать возможности физического лица собирать

(искать и получать), использовать, распространять, хранить и защищать сообщения о состоянии своего здоровья, выраженные устно и (или) письменно или в электронной форме, или систему сообщений, содержащих сведения о событиях и явлениях, которые имели или имеют место в жизни человека и повлияли (влияют) на его физическое, психическое здоровье, как комплекс формализованных качественных и количественных медицинских показателей, а также требовать совершения определенных действий со стороны других лиц.

Определено, что информация о состоянии своего здоровья должна соответствовать следующим основным признакам: полнота, достоверность, своевременность, доступность, защищенность. Выдвинут тезис о необходимости дополнения информации о состоянии своего здоровья признаком защищенности, а также такими вариативными признаками, как своевременность и доступность.

Отмечено, что именно физическое лицо является основополагающим субъектом, который имеет исключительное право на информацию о состоянии своего здоровья и имеет право не быть информированным о состоянии своего здоровья.

Определен правовой механизм реализации права физического лица на информацию о состоянии своего здоровья. Так, с целью исключения существующих коллизий в действующем законодательстве Украины, предложено закрепить в ст. 285 ГК Украины требование о предоставлении информации о состоянии своего здоровья и возможность ознакомления с соответствующими медицинскими документами, касающимися этого состояния, физическим лицом, достигшим 14 лет.

Аргументировано, что физическое лицо имеет право не быть информированным о состоянии своего здоровья, исходя из того, что получение такой информации может привести к существенному ухудшению состояния его здоровья.

А также указано на необходимость закрепления в ст. 285 ГК Украины определенных требований о предоставлении информации о состоянии здоровья ребенка или подопечного: в случае установления над ним опеки или попечительства (не назначен опекун или попечитель), или в случае неосуществления или осуществления в ненадлежащей форме родителями (усыновителями, опекунами, попечителями) заботы о здоровье детей или подопечных.

Установлено, что личные неимущественные правоотношения по поводу информации о состоянии своего здоровья порождает не только достижение физическим лицом определенного возраста, но и юридические действия, а именно такой правомерный юридический поступок, как обращение физического лица в медицинские учреждения за медицинской помощью, для прохождения обследования и лечения. Выявлены пределы осуществления права на информацию о состоянии своего здоровья и наличия его ограничения. Установлено, что защита права на информацию о состоянии

своего здоровья может происходить как в юрисдикционной, так и в неюрисдикционной форме. В свою очередь, способы защиты права на информацию о состоянии своего здоровья можно разделить на общие – те, которые могут быть применены для защиты любого субъективного права, и специальные – те, которые применяются только для защиты информационных неимущественных прав.

**Ключевые слова:** информация, тайна, субъективное право, право на информацию о состоянии своего здоровья, продуциенты информации о состоянии здоровья, осуществление права, пределы осуществления права, гражданско-правовая ответственность.

## SUMMARY

**Khodeeva N. V. The right to information about the health: the civil and law aspect.** – *On the manuscript.*

Thesis is for a Candidate's degree in Juridical Sciences, in specialty 12.00.03 Civil Law and Civil Procedure; Family law; Private International private Law. – Kharkiv National University of Internal Affairs. – Kharkiv, 2017.

The project is devoted to the private-legal study of the right to information about the health, taking into account recent changes in the material, the doctrine of information as the object of rights in general and the right to information about the health.

The author's definition of «information about the state of his health» is given, the notion «producers of information about the state of health» is developed. The object of the right to information about the state of his health with an emphasis on the information itself and the right to it was investigated, the specificity of the subjective right to information about the state of his health was revealed; The concept and content of the right to information on the state of his health, as well as the grounds for his or her appearance, are detailed. The general provisions on the exercise of such rights are defined, the limits and limitations on their implementation, forms, means and means of protection of the right to such information are determined.

**Key words:** information, secrecy, subjective right, the right to information about the health, information producers, the exercise of rights, the limits of the implementation of law, civil liability.